

20.maj 2015

Inatsisartuni partiit tamalaat akornanni ukiuni tulliuuttuni inuussutissarsiornermi periusissat pillugit isumaqatigiissusiortoqarsinnaanera pillugu apeqquteqaat tunngavigalugu oqallinnissamut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Sara Olsvig, Inuit Ataqtigiit)

Nunatut kiffaanngissuseq kinguaariinni ataatsimi anguniagassaangilaq. Kinguaariiaanni sorsuutissaavoq, angusassap upperinera paarisassaavoq annaanaveersaarlugulu. Piviusunngortikkaannilu, paarisassaavoq allamat tunniunnaveersaartariaqartoq.

Taamaattumik peqqissaartumik sulinikkut, siunissami illinernik ajunnginnerpaanik atuititsinissatsinnik qulakkeerisoq, suliarisariaqarparput. Maannangaaq pilersarusiorneq aallartereersimasoq. Ukiuni kingullerni qulikkaani arlalinni ingerlareersoq sulii pitsanngorsarlugu aammalu nukittorsarlugu sulisariaqarpugut.

Siumumiimmi pilersikkumavagut inuiaqatigiit eqeersimaartut ilatsiinnartuunngittut saperatik isumaqartut. Aqqullu atugassarput unammillernartorpassuarnik atortitassaqaartussaasooq.

Siumumiit illerngit oqinnerpaat kinguaassatsinnut atoqqullugit ima inuussutissarsiornikkut pilersaaruteqarpugut:

Nunatta pisuussutaanik uumassusilinnik atuineq:

Nunatta pisuussutaat uumassusillik tassaapput pisuussutitta tigussaasut pingaarnerit ilaat. Inuussutissarsiutit aalisarnermik tunngavillik nunatta avammut tunisassiaasa annertunersaraat. Tamanna inuiaqatigiulluta tulluusimaarutissaraarput. Pingaaruteqarporli inuussutissarsiutit annertuumik inerisaqqinnissaa. Suliffissuaqarnikkut inerisaanissaaq nutaaq, aammalu eqqarsartariaaseq nutaaq nunatsinni atulissallugu pingaaruteqarpoq. Teknologi massakkut atugarput kinguaattuulersimasutut nalilerneqarsinnaavoq, taamaattumik aalisakkanik naleqarnerulersitsinissaaq teknikkimik nutaamik pisariaqartitsivoq. Nunatsinni aalisagartassat amerlassusaat allatut nalilersortariaqaleripput Siumumiit isumaqarpugut. Siumumiimmi isumaqarpugut nunatta imartaani aalisagarpasuit assagiinngitsorpassuit salluliunngitsut, amerlaqaammi, qaali atorluarniartigit. Aalisarnermi angusariaqalerparput aalisariutini tamakkiisumik kalaallinik inuttaqartitsinissaaq, tamannalu ataatsimoorutissagipput neriuutigaara. Allamiunimmi inuttanikkaluttuinnartilluta killup tungaanut saakkaluttuinnarpugut, piaarnerpaamik inuttat kalaallit atorneqalernissaat anguneqarli.

Immap naasuittaaq atorluartariaqarpagut, taamaammat Siumumiit isumaqarpugut ullutsinni misileraallutik immap naasuinik tunisassiorsinnaanissaminnik misileraasut tapersernerusariaqarivut.

Nunaateqarnerup uumasuuteqarnerullu inerisarnissaa pimoorullugu periusissiorfigineqartariaqarpoq. Tamannalu nunalerineq pillugu ataatsimiitsitaliarsuup isumaliutissiisummini ersarissumik inerniuppaa.

Minkiteqarnerup nunatsinni ingerlanneqaqqilernissaa ujartorneqartariaqarpoq.

Pisuussutit uumaatsut:

Aatsitassarsiornerup ukiuini inissisimavugut. Qammaasaqarnerput nunatta aatsitassatigut pisuussutaannut annertusiartuinnarpoq, taamatorluinnarlu nunatta aatsitassarsiornikkut pisuussutaasa avataaniit soqutigineqarnerisa annertusigaluttuinnarneri atorpavut. Taamaattumik isumatusaartumik aammalu atorluaasumik aatsitassarsiorfinnut piumasaqaateqartariaqarpugut. Siumup pingaartippaa aatsitassarsiornerup inuiaqatigiinnut aningaasaqarnikkut annertooujussuarmik ikorfartuutaanissaa. Taamaattumik Siumumit isumaqarpugut aatsitassat uranimik akoqaraluarpataluunniit inuiaqatigiinnut sunniutissaat pitsaasuuppata atorluartariaqarigut.

Kuussuit kuupput qaqqatigut, sermeq kangerluit paavannit aniavoq nunarsuarli imissaaleqivoq. Nunatta imermik nunarsuarmiooqatitsinnut tunisassiulernissaa piffissanngorpoq. Tamassumalu piaartumik periusissiorfigineqarnissaa Siumumiit ujartorparput. Ullutsinnimi teknikkikkut periarfissat pitsanngoraluttuinnartillugit avammut ermup tunisassiarinissaata periaffissagissaaraluttuinnarnera isiginngittuusaarsinnaanngilarput.

Nukerujussuaq atorluartariaqarparput. Sarfap aatsaat taama pisariaqartinneqartigilerneru nunarsuarli takussaavoq. Siumumiit isumaqarpugut nukissuup tuninissaata qanoq ingerlanneqarsinnaanera misissorneqartariaqartoq.

Siumumiit upperaaput pisuussutit umaatsut nunatta inuiaqatigiinnut tunissutigisaat atorluarlugit pingaartumillu isumatusaartumik atonerisigut nunatsinni suliffissaaleqineq annikillisilluinnarsinnaagipput.

Inuiaqatigiit ilisimasaqassutsikkut ineriartornerat:

Teknikkip siuarsimalluinnalersimanerani nunatsinni innuttaasut nunarsuarmiooqataajartorneq ilutigalugu ilikkarluarsimasunngoriartornissaat suliffissaaleqilersinnaaneq kinguaariinni tulluuttuni pakkersimaartissavaa.

Taamaattumik inuiaqatigiit suliffissuaataasa allaffeqarfii aammalu immikkoortortaqarfii nunatsinni ingerlanneqarsinnaasut aammalu inuiaqatigiit ajukkunnanngilluinnarlutik naammassisinnaasat piaarnerpaamik nunatsinnut angerlaanneqartariaqarput. Taakkunani Royal Greenlandip logistik lagerit aammalu allat nunatsinnut ingerlanneqarsinnaasut nunatsinnut utertinneqarlik. Taamatuttaaq Aalborgimiittoq Grønlandshavn nunatsinnut nuunneqarnissaanik pilersaarusiortoqartariaqartoq siumumiit isumaqarpugut. Tamakkumi nuunnerisigut suliffinnik misiliiffissat pitsassuit nunatsinni amigaatigeqisagut atorsinnalissavagut.

Taamatuttaaq Konsuleqarfiit aammalu inuiaqatigiit suliffeqarfissuaataasa nunani allani immikkoortortaani suliffinnik misiliisinnaanerup annertusarnissaa siumumiit anguneqarnissaa kissaatigaarput. Taamaasilluni inuiaqatigiinni avammut niuerluarsinnaasumik amerlanerusunik pisuussuteqalissagatta. Aammalu pikkoriffiginerulerlugu Danmarki apereqqaarnagu avammut niuersinnaaneq.

Takornariaqarneq:

Takornariaqarnerup inerisarnera tunngavimminut inuiaqatigiinnut ajunngilluinnartumik eqquisussaavoq. Taamaattumik periutsit pitsaasut ataatsimoorussamik pilersaaruserfigineqarnissaat Siumumiit pingaartikkatsigu oqaatigissavara. Iluatsillugulu eqqaarusuppara mittarfeqarnikkut inerisaanissaq Naalakkersuisut pilersaaruserlugu aallartereersimagaat isumalluarfigigatsigu.

Naggataatigut Siumumiit oqaatigerusupparput eqqaasagut tassaammata Siunissamut isigisumik imartuunik pilersaarutit. Taamaattumik nunatta ajunnginnerpaamik siunissaqarnissaa pillugu ataatsimoorluta periusissiaqarnissatsinnut neqeroorutigut. Neriulluta partiinit allanit Inatsisartunut ilaasortaatalinnit isumaqatigineqartut.

Taamatuttaaq oqaatigilara Kalaaleqatikka Saperasi isumaqaleritsi! Qunujaanngeqaavut sapianngeqaagut. Tassaavugummi niuernerup tungaatigut siunissalissuit aammalu nunatta soqutiginaateqarnerata annertunera oqaatigissallugu ajukkuutissarinngilarput. Qaa, ataatsimoorluta nunatta siunissaa qaamasoq pilersitsigu, nunatut kiffaanngissuseq angutserlugu aammalu angoreerutsigu ingerlakkigitu.

Tassa oqaatsit.

Ineqi Kielsen
Siumut